

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁĘCZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

NUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnie do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kop. i nekrologi po kop. 25, na 4 kop. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omalniają o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

W ważnej sprawie.

Wiemy doskonale, że wyzyskanie odpadków spożywczych nie zdoła usunąć nigdy biedy, sędzimy jednak, że jakkolwiek minimalnym okaże się dobroczynny wpływ proponowanej przez nas utylizacji, nie wolno społeczeństwu jej się wyrzekać. Utylizacja odpadków stosowana była nawet w czasach normalnych we wszystkich lepij zagospodarowanych miastach świata, u nas oczywiście sprawa ta była kompletnie zaniedbaną. Obecnie jednak sytuacja przedstawia się nie do odmiennienia i wymaga bezwarunkowo pewnej inicjatywy ze strony społeczeństwa w tym kierunku.

Cały szereg możliwych jeszcze do wyzyskania przedmiotów wyrzuca się nas na śmietnik ku niezadowoleniu właścicieli domów, którzy muszą ponieść znaczne koszty wywózki. Jednocześnie coraz głośniejsz rozlegają się skargi na brak paszy, mleko staje się coraz droższym, krowy prawie wyłącznie są karmione obierzynami i kartoflii.

Te ostatnie stały się przedmiotem handlu, cena ich doszła nawet do 15 kop. za pud. To samo zastosowanie znajdują obierzyny od buraków, marchwi i tym podobne odpadki gospodarstwa domowego. Pewną cennosc posiadają również kości mięsne.

Byłoby więc bardzo pożądanym, gdyby znaleziono jakiś praktyczny sposób zużytkowania tych przedmiotów. Najbardziej racjonalnym rozwiązaniem tej sprawy byłoby przekazanie jej komitetowi, któryby się specjalnie podobną akcją zajął. Powinien on wysyłać do miasta do prywatnych mieszkań pozbawionych pracy biedaków, którzy zbieraliby wspomniane odpadki.

Otrzymana ze sprzedaży odpadków suma powinna starczyć na stosunkowo wysokie wynagrodzenie dla zbierających i sortujących, jednocześnie zaś uzyskamy trochę paszy dla niebiednych w gospodarstwie zwierząt.

Wskazaniem byłoby również zwrócenie się do gospodyń z prośbą, by odpadki mogące jeszcze służyć, trzymanały oddzielnie od bezużytecznych, jak popiół i inne.

Nie wolno zapominać o ciężącym w chwili obecnej na nas obowiązku oszczędnego spożywania i możliwie dokładnego wyzyskania najdrobniejszych nawet pozycji gospodarczych. Bądźmy więc praktyczni i pamiętajmy nawet o drobnostkach.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 28 maja:

Wschodni plac boju.

Sytuacja na ogół nie uległa zmianie. Zestrzeliliśmy rosyjski statek w powietrzu, w okolicy Stoni. Dwóch oficerów rosyjskich, sta-

nowiających załogę, dostało się do niewoli.

Zachodni plac boju.

Niemieckie oddziały wywiadowe wtargnęły w wielu odcinkach frontu do stanowisk nieprzyjacielskich.

W Szampanji wzięliśmy około 120 Francuzów do niewoli.

Na zachodnim brzegu Mozy nieprzyjaciel zaatakował nasze stanowiska na południowym stoku wyżyny Homme Mort, około wsi Cumieres. Wyparliśmy go zewsząd zadając mu ciężkie straty.

Na wschodnim brzegu rzeki odbywała się ożywiona walka artyleryjska.

Balkański teren walk.

Sytuacja nie uległa zmianie.

Nasze dowództwo armii.

Komunikat austriacki.

WIEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 27 maja:

Kosyjski plac boju.

Nic nowego.

Włoski plac boju.

Opanowaliśmy fort opancerzony Cusa Ratti, należący do grupy fortyfikacyjnej Arsiero, a będący zaporą drogi tuż na południowym-zachodzie Baccarola.

Porucznik 14 bataljonu saperów Albin Miaker, nie zważając na silny obustronny ogień, wdarił się ze swymi ludźmi do fortu, wziął do niewoli saperów nieprzyjacielskich, którzy chcieli fort wysadzić w powietrze i zdobył w ten sposób trzy nieuszkodzone ciężkie haubice opancerzone i dwa działa lekkie.

Na północy od Asiago, opanowały wojska na naszo Monte Noschiece, a na granicznym paśmie na południu od doliny Sugana, dotarły do Cima Maora.

Liczba zdobytych w obrębie ofensywy dział wzrosła do 284.

Na Monte Sief i Karyntji, odparto natarcia nieprzyjacielskie.

Włosi usiłowali spłądować miejscowości położone na północnym brzegu jeziora Foju, pod Feras. Nasze oddziały odparły ich.

Balkański plac boju.

Nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler.

Feldmarszałek porucznik.

Bombardowanie Grecji.

W Atenach ogłoszono, że wojska włoskie bombardowały grecką miejscowość Basari, położoną na granicy Epiru, a to celem zmuszenia ludności do opuszczenia siedzib.

Organ urzędowy „Neon Asty” donosi, że rząd grecki przedsięwzięł wszystkie możliwe środki, by zapobiedz raz na zawsze dalszym napadom włoskim.

Szwajcarska agencja telegraficzna donosi z Aten, że wybrzeża Epiru są

zupełnie blokowane przez flotę Włoską. W Santa Quaranta usiłowali marynarze włoscy i urzędnicy ładować, przeszkodziły im jednak w tym władze greckie.

Bemby na królową włoską.

Królowa włoska otrzymuje ze wszech stron liczne telegramy gratulacyjne z powodu ocalenia z niebezpieczeństwa, w jakim znalazła się w ubiegłym tygodniu podczas swej podróży z Gwine do Mestres.

W chwili gdy pociąg przybył na stację do Mestres, zjawili się lotnicy austriaccy i poczęli rzucać bomby na stację.

Królowa mała na stacji tej przebieść się do innego pociągu, stojącego w pogotowiu, tymczasem niebezpieczeństwo było tak wielkie, że maszynista nie namyślając się długo, ruszył całą siłą pary w stronę Padwy. Wśród wielkich emocji przybyła królowa nareszcie na bezpieczne miejsce.

Według doniesień pism włoskich była królowa na froncie z córkami, by odwiedzić męża.

Zgon Górgeya.

Na Węgrzech zmarł w 99 roku życia Artur Gorgey, w swoim czasie naczelną wódz armji węgierskiej w wojnie o niepodległość 1848 | 49.

Walka powietrzna nad Smorgoniemi.

Z Wilna donoszą do „Leipzig. Tagblatt”, iż onegdaj około godz. 10-ej rano niemiecki lotnik wojskowy, pomimo gęstej mgły, spostrzegł rosyjski jednopłatowiec wojenny. Niezwłocznie też, uzbrojony się w karabin maszynowy, puścił się za nim w pościg. Po walce, trwającej blisko 20 minut, aparat rosyjski zachwiał się nagle, przegiał się naprzód i wraz z ciężko ranionym lotnikiem, runął daleko poza linją stanowisk rosyjskich. Tam też artylerja niemiecka kilku celnymi strzałami zniszczyła go.

Fogłoski pokojowe.

Z New - Jorku donoszą do biura Wolffa, że Prezydent Stanów Zjednoczonych Wilson wygłosił w Cherlotte, (Karolina północna) w rocznicę ogłoszenia niepodległości tego Stanu wielką mowę wobec tłumu złożonego z przeszło 100.000 ludzi. W mowie tej silnie podkreślił, iż nadszedł już czas dla Stanów Zjednoczonych ofiarowania swych usług dla nawiązania rokowań pokojowych pomiędzy państwami europejskimi, toczącymi wojnę.

Londyński „Daily Telegraph” wyraża swe niezadowolenie z powodu mowy powyższej. Dziennik ten pisze: „Niewzruszonym jest postanowienie koalicji zmuszenia Niemiec do prowadzenia wojny do tej pory, dopóki nie uznają się one za zwyciężone. Fakt ten jest Ameryce znany, wobec czego inicjatywa pokojowa Wilsona uważaną być może za przedwczesną.

Jednakże dziennik „Nieuwe Haarlemsch Courant”, pisząc o przemówieniach Greya i Poincaré'go, czyni następujące uwagi: Pojednawcza mowa kanclerza Rzeszy miała

przynajmniej ten skutek, że obecnie wszędzie już zaczynają mówić o pokoju i słabnie upór w zamiarach co do dalszego prowadzenia wojny. Jest rzeczą zmienną, że pogłoski pokojowe wylaniają się zewsząd i znajdują posłuch.

Wśród dzieci.

Wojna obecna wykazała dokładnie, jak ważną rolę w zagadnieniu istnienia narodów odgrywa szkoła i wychowanie. To też pomimo szeregów się zawieruchy wszystkie prawie cywilizowane społeczeństwa pracują u siebie nad tem, aby dźwiatwa nie przerywała nauk, a skoro wrócić się stosunki międzynarodowe z największą pewnością sprawy pedagogiczne staną się najbardziej palącymi.

Dzisiejsze prace pedagogów oraz instytucji oświatowych w Polsce wskazują, że u nas rozumiano, iż dobro dźwiatwy polskiej łączy się nierozdzielnie z dobrem kraju, że i u nas odczuło potrzebę reform wychowawczych.

Do zreformowania szkolnictwa potrzebna jest jednak znajomość narodowego typu oraz warunków w jakich się ten typ utrzymywał i utrzymuje.

Prace dotychczas w tym kierunku podjęte nie są dość ściśle, aby na ich podstawie dochodziło do szerszych uogólnień, stąd wynika, że obowiążkami nauczycieli jest przeprowadzenie jaknajliczniejszych badań nad różnymi objawami psychicznymi polskiej dźwiatwy. Choćby tylko same ankiety ułożone według racjonalnego planu, wypełnić w szkołach i ochronach, — to i one mogłyby oddać niezrównane usługi pedagogice rodzimej.

Kierując się powyższymi motywami, a także pragnąc zapoznać się bliżej z zasobem umysłowym i warunkami życia dźwiatwy swych ochron, sekcja przeciwbraza przeprowadziła ankietę, z której niektórymi danymi pragnie podzielić się z szerszym ogółem.

Dzieci zbadano 52; 31 chłopców i 21 dziewcząt. Przedewszystkiem pytano o wiek. Najmłodszy chłopiec liczył lat 4, najstarszy 18; 4 nie umiało dać odpowiedzi. Tylko 4 umiało czytać.

Na pytanie, „jakiej jest religii” 2 dzieci odpowiedziało „rzymsko-katolickiej”, 12 „polskiej”, 1 „pruskiej”, 2 katolickiej, pozostałe nie zrozumiały pytania.

Następnie pytano o pacierz. Nie umiało pacierza 6. Przekręcało 38. Reszta mówiła dobrze.

Dalej pytano, „jakiej jesteś narodowości”, właściwie odpowiedziało 8 dzieci, 4 odpowiedziało „katolickiej”, 1 łódzkiej, 1 częstochowskiej, reszta nie wiedziała co odpowiedzieć.

Na pytanie „w jakim kraju mieszkasz” — 12 mówiło „w polskim”, 1 „na Nadrzecznę”, 1 „w krakowskim”, 1 „w katolickim”.

Pytano następnie: „pod czym jesteśmy panowaniem” — odpowiedź brzmiała: 2 „pod księdzą Fulmana”, 2 „księży”, 1 „jasnogórskim”, 1 „pruskim”, 2 „boskim”, 2 „rzymsko-katolickim”, 14 „polskim”, 1 „strażnika”, reszta nie odpowiedziało nic.

Na pytanie: „kto największe dobrogo robi w Częstochowie” i odpowiedział „Pan Jezus” — 1 „pani z drugiej Alei, co mi dała raz pierogi” — 1 „pani z Teatralnej” — 2 „pan Bóg” — 1 „ks. Fulman” — 2 „księża”.

Dalej pytano „czy ludziami dobrze teraz na świecie” — 2 odpowiedziało „bardzo dobrze”, bo dają jeść w ku-

ohni. Inni mówili „śle”. „A jak tobie jest”. Wszyscy mówili, że teraz dobrze, bo w ochronie bawią się i dostają jeść, 1 powiedział, że go „nie gryzie”, przedtem „było źle, byłem głodny”, „źle było, bo matka każała zebrać, a bałem się ludzi”. Wszystkim przed przyjściem do ochrony było „źle”.

„Kogo się boisz?” — 2 „żyda — 1 „Boga” — 7 „strażnika. Reszta się nie bała nikogo.

Dalej pytano „kogo kochasz?” odpowiedzi były: 2 „Boga” — 2 „księdzę co święci ochronę” — 12 „rodziców” — 8 „panie” — 13 „mamusię”.

„Kim chciałbyś być?” i odpowiedział „gospodarzem” — 1 „księdzem”, 2 „ślusarzem” — 2 „Polakiem”, inni nie wiedzieli.

„Kto ci dawał więcej jałmużny ludzkie ze wsi, czy z miasta”. Wszystkie dzieci mówiły, że w mieście ludzie lepsi, dają chleb, pieniądze i co zjeść, a na wsi „krzyczą, wypędzają”, „dają tylko kartofle”. Dzieciom dzieci przynosiły rodzicom 10 do 20 kopiejek. Jedna 6 letnia dziewczynka miała specjalność: zebrała tylko u żołnierzy niemieckich i ta zbierała najwięcej.

Uzebrane pieniądze według słów dzieci, były oddawane matkom, 8 przyznało się, że kupowało cukierki. Na pytanie „czy chodziliście na zebrańnię z własnej ochoty” odpowiadano przeważnie, że „z własnej” 4 powiedziało, że wysyłała matka. Wszystkie dzieci przyznały, że dobrze im w ochronie i że nie chciałyby iść z powrotem na zebrańnię.

Z odpowiedzi dzieci, a także z ich zaniebania pod względem fizycznym i umysłowym widać, jak bardzo potrzebna była ochrona dla tych najbardziej ubiednionych, dla dzieci ulicy. Lecz, aby przysparzyć dźwiatwie dać poważne podstawy moralne, aby te biedactwa wychować na porządnym, rozumiejących swe obowiązki obywateli, potrzeba sekcji pieniędzy.

Właśnie w celu zasilenia kasy, a jednocześnie pragnąc dać częstochowianom miłą i podniosłą rozrywkę, Sekcja przeciwbraza urządza dziś we wtorek o godz. 8 wieczór Mickiewicza. Bogaty i urozmaicony program, a także cel szlachetny powinny szczerzenie zapełnić salę teatru Paryskiego. M. Moczyłowska.

NOWINKI.

Niech każdy wróży kiedy się skończy wojna.

Wojna się skończy w roku bieżącym 1916.

Między wielu wróżbami zjawilo się i taka:

Cesarz Franciszek Józef urodził się w 1830 roku, liczy lat 86; wstąpił na tron 1848 r. panuje lat 68. Dodawszy liczbę powyższe 1830 + 86 + 1848 + 68 otrzymujemy 3832. Po dzieleniu liczbę tę przez 2, otrzymamy 1916, to jest datę roku bieżącego.

Cesarz Wilhelm II urodził się w 1859 r. liczy lat 57; wstąpił na tron w 1888 r.; panuje lat 28. Dodawszy te liczby: 1859 + 57 + 1888 + 28 otrzymujemy również 3832. Podzieliwszy liczbę tę przez 2, otrzymujemy znów 1916, t. j. datę roku bieżącego...

Ha, daty wzięte z życia największych potentatów świata, mogą mieć związek z losami świata.

Ale — ooby wypadło, gdyby wziął daty, dotyczące jakiegos mizernego, marnego robaka. Tak naprzykład mnie?

Liczę. Urodziłem się (dajmy na

to) w roku 1863, liczę tedy 53 lata; pierwszy utwór swój drukowałem w r. 1882, pracuję tedy piórem 34 lata. Dodaję 1863 + 53 + 2882 + 34 i otrzymuję 3832. Dzielię przez 2 i — znów jest 1916. Dziwy! Dziwy!

Zstępuję jeszcze niżej nieco po drabinie społecznej. Wypytuję stróża Franciszka o daty jego życia. Urodził się w r. 1870, ma lat 46, objął stanowisko stróża w roku 1890, pracuje w swym zawodzie 26 lat. Dodaję: 1870 + 46 + 1890 + 26 = 3832. Dzielię przez 2 — jest 1916.

Wojna tedy musi się skończyć w roku 1916. Kto z was, czytelnicy, nie wierzy — niech weźmie ołówek do ręki i wróży z dat własnego życia.

KRONIKA

KALENDARZYK

Dzisiaj 30 we wtorek — Feliksa.

Jutro 31 w środę — Anieli.

Wiadomości Historyczne:

1592 Koronacja Zygmunta III.

1812 Napoleon I staje kwaterą w Poznań.

1829 Umlera Franciszek ks. Sapieha, ostatni generał artylerji W. Ks. Litewskiego.

Odwołane zebranie reprezentantów.

Zapowiedziane na niedzielę roczne zebranie reprezentantów Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego wobec niestawienia się przepisanej ustawą liczby członków zostało odwołane.

Zebranie to odbędzie się w niedzielę 4 czerwca o godz. 2 po poł. w tym samym lokalu bez względu na liczbę obecnych. Wobec tego, że zebranie jest zwołane w drugim terminie członkowie reprezentanci zaproszeni nowych nie otrzymają.

Z niedzielnego zebrania.

W niedzielę o godz. 4 ej po poł. w lokalu Stow. Kupców Polskich, Teatralna 13, odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne Koła pracujących nad rozwojem przemysłu i handlu przy Stow. Kupców Polskich.

W obecności 80 osób zagaił zgromadzenie p. Konstanty Chadziński, wyulszczając w krótkiej przemowie potrzebę zrzeszania się i kreśląc myśli przewodnie inicjatorów Koła.

Do przewodnim zaproszono na przewodniczącego p. A. Frydeckiego, który ze swej strony zaproponował na asesorów p. J. Wizenala i B. Ryłskiego, pióro trzymał p. K. Chadziński.

Poczem jeden z zatóżycieli Koła p. B. Ryłski odczytał sprawozdanie z czynności dotychczasowych Komisji organizacyjnej, oświadczył, że pod zarządkiem Koła czynny jest od kilku nastu dni detaliczny skład węgla przy ul. Dojazd, Miejskiej Deputacji Żywnościowej, gdzie znalazł już zatrudnienie jeden z członków, czysty zysk od czasu otwarcia wyniósł rb. 70.

Chór Koła wystąpił na koncercie własnym na cel jednej ze szkół, prócz tego członkowie brali udział w śpiewach chóralnych w dniu uroczystości 3 maja.

Po odczytaniu ustawy Stowarzyszenia Kupców Polskich p. Bolesław Ryłski zaznajomił zebranych z regulaminem, normującym stosunek Koła do zarządu Stowarzyszenia Kupców Polskich i regulaminem wewnętrznym.

Do Koła pracujących nad rozwojem przemysłu i handlu mogą należeć Polacy pełnoletni bez różnicy w płeć pracujący w przemyśle i handlu.

Składkę członkowską po dłuższej dyskusji, w której zabierali głos p. J. Frydecki, J. Wizenal, F. Kurpiński, K. Chadziński, J. Święcki, E. Smulski i inni, postanowiono określić na kopiejek 50 miesięcznie i rb. 1 tytu-

lem wpisowego, członkowie korzystają z lokalu Stow. Kupców Polskich, piśm. itd.

Punkt ósmy porządku dziennego zebrania zapowiadał wybór 6 ciu członków zarządu Koła, 8-ch zastępców i 5 ciu członków Komisji rewizyjnej. Tajne głosowanie dało wynik następujący: do zarządu powołani zostali pp. J. Wizental, B. Ryłski, A. Frydecki, F. Kurpiński, K. Chadziński, R. Jarmułowicz i trzech zastępcy pp. J. Chmielewski, T. Kanczewski i Cz. Błaszczewski; do komisji rewizyjnej weszli pp. J. Święcki, T. Chadziński, St. Wolski, J. Siewicz i L. Nieprzecki; jako zastępca p. J. Niekrasz. Została też zatwierdzona przez zebranych Komisja mająca pieczęć nad składem węgla w osobach pp. J. Wizentala, K. Chadzińskiego, T. Kanczewskiego, E. Barona, Cz. Donajskiego i E. Chadzińskiego.

Na wniosek członka zarządu p. B. Ryłskiego zebranie poleciło zarządowi wystosować podziękowanie p. Wiktorowi Kanczewskiemu, dzięki jedynie poręczeniu którego w Deputacji Żywnościowej mógł powstać skład węgla pod zarządem Koła.

O godz. 6 i pół zebranie zamknięto. Sądząc z zapamiętanych inicjatyw organizatorów Koła pracujących nad rozwojem przemysłu i handlu przy Stow. Kupców Polskich, jak i rzeczy już dokonanych, nowe zrzeszenie rokuje jaknajpomyślniejszą przyszłość i będzie jednym z najczynniejszych w naszym mieście.

Dzisiejszy Wieczór Mickiewicza.

Dziś we wtorek 30 o g. 8 wiecz. w teatrze Paryskim, staraniem Sekcji Przeciwbrańczej przy Tow. Opieki nad Bezdomnymi Dziećmi w Częstochowie, odbędzie się wieczór poświęcony czci wieszca narodowego Adama Mickiewicza. Całość wieczoru składać się będzie z samych utworów poety, słowo wstępne wypowie pani H. Piódowska, później dane będą cztery portrety osób z życia poety, a mianowicie: 1) A. Mickiewicz, 2) Celina z Szymanowskich Mickiewiczowa, 3) Henryka hr. Ankiwiczówna i 4) Maryla Wereszczakówna. W zakończeniu pierwszej części p. Józef Węgrzyn wypowie „Improwizację”.

Część druga rozpocznie się dialogiem: „Grzybobranie” uscenizowanym i odegranym przez Sekcję Miłośników Sceny przy Stow. Kupców Polskich. Następnie chór męski „Lutni” wykona kilka utworów Mickiewicza ułożonych na zespół chóralski. Zakończy wieczór prawdziwą perełką „Koncertem nad koncertami” p. Józef Węgrzyn.

Niewielka ilość pozostałych билетов do nabycia w cukierni Wł. Jackowskiego, a w dzień przedstawienia od godz. 5 po pół. w kasie teatru Paryskiego.

Odwolane posiedzenie Komitetu Wielkiej Kwesty.

Dziś we wtorek 30 maja o g. 7 i pół wiecz. w lokalu Stow. Kupców Polskich odbył się miało posiedzenie Komitetu Miejskiego Wielkiej Kwesty Ogólno-Krajowej.

Zebranie o odłożono do piątku. Z zebrania Wielkiej Kwesty w Białoboni.

Dzięki obywatelskim zabiegom miejscowego proboszcza ks. Zmysłowskiego zebranie w sprawie Kwesty Ogólno-Krajowej należy zaliczyć do udanych.

W ubiegłą niedzielę, zaraz po nabożeństwie, sala szkoły miejscowej napełniła się gospodarzami wiejskimi po brzegi. Niektórzy stali nazewną przy otwartych oknach.

Zebranie zagał ks. Zmysłowski, zachęcając obecnych do nieuchylania się od składania bodaj groszowych datków podczas przyszłej Wielkiej Kwesty.

Następnie dr. Okuszek z Rakowa mówił o naszym obecnym położeniu wytworzonym wypadkami wojennymi, a głównie wyparciem z Polski Rosjan, którzy już nigdy nie wrócą, o potrzebie organizowania własnego życia i o celach i zadaniach Rady Głównej opiekuńczej w Warszawie i Rad opiek. miejscowych.

Pan Z. Nowicki wygłosił odczyt o znaczeniu dla kraju Wielkiej Kwesty Ogólno-Krajowej pod hasłem „Ratujcie Dzieci”.

Wielka Kwesta będzie nie tylko jednym ze środków ratunku dzieci od skutków wojny, lecz także poprzez odczyty o Konstytucji 3 maja stanie się potężnym bodźcem do rozbudzenia uczuć narodowych i obywatelskich, a tem samem stanie się jedynym ze środków ratunku naszego ducha.

W końcu ks. Zmysłowski w imieniu zgromadzonych podziękował obydwóm mówcom za przybycie i przemówienia i prosił słuchaczy, żeby wszyscy, co słyszeli, powróżyli domownikom i sąsiadom, którzy na zebraniu nie byli.

Ze szkół.

W sobotę w 3 ch częstochowskich szkołach średnich zakończono egzamina piśmienne maturalne.

Tematem wypracowań na egzaminie z języka polskiego były:

w gimnazjum Tow. Opieki Szkolnej: „Nieboska komedia i Irydjon—podobieństwa i różnice w idei, budowie i postaciach;

w I Gimnazjum dyr. Gustawa Kościńskiego: „Konrad Wallenrod a Irydjon”;

i w gimnazjum dyr. Wincentego Szudejki: „Pankracy i hrabia Henryk w Nieboskiej komedji.

Gościna Adwentowicza.

Nie w dniu 5 czerwca, jak głoszono, lecz we wtorek 6 czerwca rozpoczyna się w teatrze Paryskim trydniowe występy oddawna w Częstochowie nie goszczącego jednego z pierwszych polskich tragików, znakomitego wykonawcy ról w dramatach norweskich, jako to Oswalda w „Upiorach” Ibsena, pułkownika w „Ojcu” Strindberga, wreszcie „Hamleta” w Szekspirze — Karola Adwentowicza.

Towarzyszy mu tym razem również zespół nieposłudni w osobach pp. Stróńskiej — ostatniej wykonawczyni „Salome” Wilde’a na warszawskiej scenie, Noszarzewskiej, Chmielczówny, Pietruszyńskiego, Sawickiego, Bukowskiego i innych.

Z wystawy bżów.

W ciągu ubiegłego tygodnia wystawa bżów w Halinowie zwiedzana była nader licznie. Jak nam komunikują właściciele, po parę tysięcy osób dziennie, a w święta po 5 tysięcy publiczności przewinęło się przez Halinów. Wiele osób zwiadało wystawę po kilka razy, rozkoszując się zapachem i urokiem bżu.

Najbardziej ogólnie podziwiano nowe odmiany „Polonia” i „M me Lemoine”. Zwiadały też wystawę zbiorowo zakłady naukowe pp. W. Chrzanowskiej, Z. Garzdeckiej-Steinbok, Słowikowskiej, gimnazjum T. O. S. i szkoły miejskiej.

Spóźnione małżeństwo.

Posterunkowy I Komisarjatu zauważył o godz. 1 w nocy spacerującą parę małżeńską Hersalikowiczów, którzy wraz z kilkoletnią córeczką rozkoszowali się urokiem nocy majowej.

I długo korzystałaby rodzinka z nastrojów nocy wiosennej, gdyby nie martwa litera przepisów o ruchu nocnym po godz. 12 w nocy.

Z przeszłości Częstochowy.

Przy rozbiore Polski Częstochowa dostała się Prusom. W dniu 6 marca r. 1798 wojska pruskie wkroczyły do twierdzy Jasnogórskiej.

Po zajęciu Częstochowy, należącej do powiatu lelowskiego w województwie krakowskim część tegoż województwa wraz z Częstochową utworzono Nowy Śląsk, obejmujący 41 mil kwadratowych obszaru.

W dniu 28 października r. 1793 Król Pruski Fryderyk Wilhelm II odwiedził Jasną Górę i ofiarował klasztorowi medal złoty oraz 3 sztuki litej materji.

Gdy w r. 1798 reskryptem pruskiego ministra Vossa urząd regencji łączycykiej przeniesiony został z Piotrkowa do Kalisza i z województwa kaliskiego i sieradzkiego uformowano oddzielny departament kaliski, podzielony na 11 obwodów, stolicą jednego z tych obwodów staje się Częstochowa.

W r. 1801 rząd pruski z Częstochówką oraz wsi św. Rocha i św. Barbary utworzył nowe miasto pod nazwą Nowa Częstochowa.

W dniu 18 listopada r. 1806 wojska Księstwa Warszawskiego pod dowództwem Wosińskiego wyparły wojska pruskie z Częstochowy i obnażyły klasztor Jasnogórski swym garnizonem.

W dniu 19 grudnia r. 1807 dekretem Króla Saskiego i Księcia Warszawskiego departament Kaliski podzielony został na 13 powiatów, a stolicą jednego z nich staje się Częstochowa.

W r. 1809 Częstochowa dzielnie broniła przez pułkownika Kajetana Stuarta odparła zwycięsko Austrjaków, którzy wtedy spalili m. Starą Częstochowę, przyczem spłonął starożytny kościółek św. Barbary położony nad Wartą, przy zbiegu dzisiejszych ulic Nadrzecznej i Koszarowej.

W lutym r. 1813 część armji napoleońskiej, składająca się z wojsk francuskich i saskich pod dowództwem gen. Reynier’a, wracając z pod Moskwy, cofała się na Warszawę i Kalisz, przyczem Reynier w dniu 13 lutego roku 1813 zaatakowany został pod Kaliszem przez rosyjskiego generała Wintzingerode. Reynier utrzymał się na pozycji do nocy, a następnie cofnął do Głogowa, gdzie stanął 19 lutego r. 1813. Przednia straż armji generała Reynier’a pod dowództwem saskiego generała Gablenza cofnęła się do Częstochowy. Wtedy to po raz ostatni Częstochowa ujrzała niedobitków wielkiej armji napoleońskiej.

Inne wojska natomiast zjawiły się wkrótce pod murami twierdzy częstochowskiej. Byli to rosjanie, których wódz generał Sacken rozpoczął bombardowanie Częstochowy. Żle zaopatrzona forteczka częstochowska po dziesięciodniowym bombardowaniu poddała się Sackenowi w d. 25 marca r. 1813.

Od czasu przywrócenia Królestwa, Częstochowa należała do województwa Kaliskiego, jako jeden z 5-ciu jego obwodów, przyczem do obwodu częstochowskiego wchodziły dwa powiaty: częstochowski i wielkiński.

[Stanisław Rumszewicz.

Ofiary.

Na Sekcję Przeciwbrańczą rb. 1 Inż. L. Buhle złożono na ręce F. D. (na ubranie) kwit 228.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od soboty 27 Maja do piątku 2 Czerwca 1916 r.

Wielka Sensacja!!!

Wojna Europejska

Wielki dramat epizodów wojny Europejskiej 1915 r. w 5-ciu częściach.

UWAGA! Oryginalne zdjęcia ataków i działań.

NIEBEZPIECZNA ŻONA (wyborna kom.) | **NI ELEKTRYCZNA PRZEPROWADZKA** (kom.)

Nowość!!

NA SCENIE!

Nowość!!

QUI PRO QUO

Komedja w 1-ym akcie J. Korzeniowskiego.

Teatr „ODEON”

Program od piątku 26-go Maja do czwartku 1-go Czerwca 1916 roku.

Tylko dla dorosłych.

Sensacja! Dziś wielki dramat konkursowy. Sensacja!

TANCERKA „CZARNEJ SZYNKOWNI”

Wspaniały i sensacyjny dramat w 5-ciu częściach. W roli głównej najpiękniejsza artystka i najpiękniejsza kobieta świata.

Franceska Bertini

Dramat ten na konkursie w Warszawie nagrodzony został za tytuł

Złote Bagno

dany mu przez publiczność

Programu dopełniają:

„DUCH JEZIORA (Fantazja dramatyczna) | „J E Ż E (z natury)

ZŁODZIEJ I LEKARZ (komiczny.)

Uwaga: W niedzielę o godzinie 3-iej odbędzie się specjalne przedstawienie dla młodzieży po cenach niższych.

III klasowe Gimnazjum Żeńskie

W. Gołczewskiej-Chrzanowskiej

w Częstochowie Teatralna 9.

Egzaminy przedwakaacyjne dla nowowstępujących

d. 5	czerwca	o g. 3 1/2	pp.	Język Polski
" 6	"	"	"	Matematyka
" 7	"	"	"	Historja Polski
" 8	"	"	"	Historja powszechna
" 9	"	"	"	Przyroda (zool.)
" 10	"	"	"	Religia i jęz. fran.

Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły (ul. Teatralna 9) od 1-2 i od 4-5 po południu do 3-go czerwca włącznie.

UWAGA! Nowe zgłoszenia w dniu rozpoczęcia egzaminów uwzględnione nie będą.

Ajentyury Wzajemnych Ubezpieczeń

od Ognia „T-wo Snop“

i od Gradobicia „T-wo Ceres“

przyjmują ubezpieczenia na powiat Częstochowski i Częstochowę w Centralnym Komitecie Żywnościowym Częstochowa w domu b. Banku Państwa. Zgłaszać się tam należy do instruktora Towarzystwa Rolniczego p. Moczydłowski.

DRUKARNIA i LITOGRAFJA

F. D. WILKOSZEWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II Nr. 38.

Wykonywa wszelkie roboty starannie i akuralnie po cenach możliwie najniższych Drukuje broszury, ogłoszenia, kwiatruszki, afisze, programy, koperty, klepacydry, węgry załobne, rachunki, blankiety i wszelkie kawałki do blur i fabryk. Bilety wizytowe etykiety, t. p.

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

w Częstochowie ul. Panny Maryi (1 Aleja) Nr. 8.

Choroby zębów i jamy ustnej, wyrwanie zębów bez bólu. Płomy i zęby sztuczne bez podniebienia. Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 wiecz.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej, przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 wieczorem.

Doktor PAWEŁ BRONIATOWSKI

Częstochowa, Nowy-Rynek № 3.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-7 po poł. Panie od 12-1 po poł.

Stanisław RUMSZEWICZ

Wychowaniec uniwersytetu Charkowskiego,

ADWOKAT

w Częstochowie ul. Piękna № 4 (pierwsze piętro nad b. biurom adresowem) Przyjmuje od 2-3 po poł.

Prenumeraty Pism warszawskich i poznańskich z odnośzeniem do domu przyjmuje w każdym czasie Kantor Pism ulica Panny Maryi № 24 (róg Teatralnej.) 077-

Wielki wybór papierów listowych i kopert w Drukarni F. D. WILKOSZEWSKIEGO ul. Panny Maryi 38.

3 pokoje, kuchnia wygodny do wynajęcia II-ga Aleja 23 341-

5 pięć niewielki plac pod zasiew Oferty z wyłączeniem ceny i miejsca placu przyjmuje Goniec dla Ogrodnika. 345-

Zginął kwit lombardu Kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej Nr. 2027. 352-

Zgubiono kwit lombardu Kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej № 15650. 353-

Do sprzedania urządzenie sklepu Galanteryjnego bardzo ładne nadaje się do każdego sklepu Wiadomość Teatralna 34. m. 8. 359-

Otomana i szafę biblioteczną kupię. Oferty w Administracji Gońca „Otomana“. 332-

Wapno lasowane kilkunastnie i 100 sążni kamienia suchego sprzedaje A. Musiał ul. Szkolna № 21. 0108-

Potrzebne zaraz idłone staniczarki i spódniczarki do pracowni sukien i okryć damskich „Ewelina“ ul. Piękna № 6. 362-

Znaleziono pieniądze odebrać można w Administracji Gońca za zwrotem kosztów ogłoszenia.

Sprzedam magiel w dobrym stanie ulica Krakowska № 3. 361-

Fabryka „WULKAN“ poleca przedsiębiorcom budowlanym siłak żelazną gąsienic, loko fabryka. 363-

Potrzebne zdolne panny do krawieczymy „Aleksandra“ Wieluńska 12 m. 1. 364-

Metode psy owczarskie (polcyjne) do sprzedania. Teatralna 17 III u Komisarza Policji Knoppa. 0110-

400 pudów kapusty kwaszonej do sprzedania ul. Panny Maryi Nr. 23 m. 6. 365-